

Різниця тільки в тому, що довірлива дитина буде висловлювати протест приховано, а дитина не дуже поступлива буде висловлювати її відкрито.

Вимоги до молодших школярів краще висловлювати в цікавій ігровій формі. У своїх методах виховання, пред'явлення вимогливості до дитини батьки повинні бути послідовні і єдині. Як тільки в сім'ї поселяються таємниці один від одного, йде недовіра батьків один до одного у вихованні дитини, це дасть можливість дитині лавірувати між батьками, шантажувати їх, брехати їм.

Якщо це вдається тривалий час, а потім накладається заборона, то, як правило, результат - прояв агресивності з боку дитини.

Поняття «агресивність» сприймається нами як щось надзвичайне. Насправді ж - це, перш за все, звичайний феномен взаємин між людьми, складова частина цих відносин.

Якщо дитина не приживається в класі, колективі, погано себе веде, не підкоряється нормам або яким - небудь чином відрізняється від інших, то у неї на це, звичайно ж, є свої причини. І це ще не означає, що ми маємо справу з невротичним або яким - небудь іншим патологічним симптомом.

Одна і та ж дитина може чудово уживатися в одній групі і зовсім не прижитися в іншій. Або в цьому році вона може добре себе почувати в колективі, а в наступному - ні, тому що п'ять старих товаришів пішли з класу і їм на зміну прийшли нові діти. Але це не означає, що дана дитина раптом стала невротиком. Змінилася лише ситуація. Може бути, агресивно налаштована дитина переживає вдома серйозні проблеми.

Агресивність дитини проявляється якщо:

- дитину б'ють;
- над дитиною знущаються;
- над дитиною зло жартують;

- дитину змушують відчувати почуття незаслуженого сорому;
- батьки свідомо брешуть;
- батьки п'ють і влаштовують бешкети;
- батьки виховують дитину подвійною мораллю;
- батьки невибагливі і неавторитетні для своєї дитини;
- батьки не вміють любити однаково своїх дітей;
- батьки дитині не довіряють;
- батьки налаштовують дитину один проти одного;
- батьки не спілкуються зі своєю дитиною;
- вхід в будинок закритий для друзів дитини;
- батьки виявляють до дитини дріб'язкову опіку та піклування;
- батьки живуть своїм життям, дитина відчуває, що його не люблять.

Що повинні зробити батьки, щоб зберегти любов своїх дітей?

- У самостійності дитини не слід бачити погрозу.
- Пам'ятайте, що дитині потрібна не стільки самостійність, скільки право на неї.
- Хочете, щоб дитина зробила те, що вам потрібно, - зробіть так, щоб вона сама захотіла цього.
- Не переобтяжуйте дитину опікою й контролем.
- Не створюйте "революційну ситуацію", а якщо створили, вирішуйте її мирним шляхом.
- Пам'ятайте слова Й.-В. Гете: "У підлітковому віці багато людських достоїнств виявляється в дивних і неординарних учинках".

Соціально-психологічна служба гімназії

ауд. 320

Практичний психолог—

Рогатіна Яна Олександрівна,

Соціальний педагог—

Маргес Наталія Геннадіївна

Вільнянська гімназія "Світоч"
Вільнянської районної ради
Запорізької області

Причини та наслідки дитячої агресії

2015-2016 н.р.

Агресія - це поведінка, що заподіює шкоду предмета або предметів, людині чи групі людей. Агресія може проявлятися фізично (бійки), та вер-

бально (порушення прав іншої людини без фізичного втручання).

У психології розрізняють два види агресії: **інструментальну і ворожу**.

Інструментальна агресія проявляється людиною для досягнення певної мети. Вона дуже часто виражається у маленьких дітей (я хочу забрати іграшку, предмет). У старших, тобто у наших з вами дітей, більше виявляється ворожа агресія, спрямована на те, щоб заподіяти людині біль.

Дуже часто агресію плутають з наполегливістю, напористістю.

Рівень агресивності дітей змінюється в залежності від ситуації в більшій чи меншій мірі, але іноді агресивність приймає стійкі форми. Причин для такої поведінки багато: становище дитини в колективі, ставлення до нього однолітків, взаємини з учителями.

Стійка агресивність деяких дітей виявляється в тому, що вони інакше, ніж інші розуміють іноді поведінку оточуючих, інтерпретуючи її як ворожу.

До агресії більш схильні хлопчики. Вона входить у чоловічий стереотип, культивується в родині і в засобах масової інформації. Дуже частою причиною дитячої агресії є сімейна ситуація.

Агресивна поведінка членів сім'ї в повсякденних життєвих ситуаціях: крики, лайка, хамство, приниження одне одного, взаємні докори і образи. Психологи вважають, що дитина виявляє агресивність у повсякденному житті у

вона бачила щодня, і агресія стала нормою її життя.

Непослідовність батьків у навчанні дітей правилам і нормам поведінки. Ця методика виховання дітей огидна тим, що у дітей не формується моральний стрижень поведінки: сьогодні батькам зручно говорити одне, і вони нав'язують цю лінію поведінки дітям, завтра їм зручно говорити інше, що знову нав'язується дітям.

Це призводить до розгубленості, озлоблення, агресії проти батьків та інших людей.

У вихованні можна виділити дві пари важливих ознак, які позитивно чи негативно впливають на формування дитячої агресивності: **розташування і неприйняття**.

Чим характеризується і як впливає на подолання агресивності **розташування**? Сім'я допомагає дитині:

- * подолати труднощі,
- * використовує у своєму арсеналі вміння слухати дитину,
- * включає в спілкування тепло, добре слово, ласкавий погляд.

Неприйняття, навпаки, стимулює дитячу агресію. Воно характеризується байдужістю, усуненням від спілкування, нетерпимістю і владністю, ворожістю до факту існування дитини. Неприйняття дитини призводить до прояву такого захворювання, як дитячий госпіталізм. Що це таке? Самотність, відсутність бажання спілкуватися з рідними людьми, відсутність у сім'ї традицій, звичаїв, законів.

Величезне значення у вихованні дітей має заохочення: словом, поглядом, жестом, дією. Дуже значимо для людини покарання, якщо:

- воно слідує негайно за проступком;
- пояснено дитині;
- воно суворе, але не жорстоке;
- воно оцінює дії дитини, а не людські якості.

Караючи дитину, батько або мати виявляють терпіння, спокій і витримку.

[Аналіз дитячих анкет](#) показує, що причини прояву дитячої агресії в першу чергу пов'язані з сім'єю.

Постійні сварки батьків, фізичне насильство батьків по відношенню один до одного, грубість і хамство щоденного спілкування, приниження, сарказм і іронія, бажання постійно бачити один в одному погане і підкреслювати - це щоденна школа агресії, в якій дитина формується і отримує уроки майстерності в прояві агресії.

Одним з головних умов запобігання агресивної поведінки дітей є [вимогливість батьків по відношенню до себе і по відношенню до власної дитини](#).

Вимогливий по відношенню до себе батько ніколи не дозволить вимагати від дитини те, що їм самим в його дитину не закладено. Вимогливий до себе батько здатний аналізувати методи свого виховання і коригувати їх з урахуванням ситуації, що складається.

Однак батьки повинні пам'ятати, що **вимогливість - це не тиранія**. Тиранія породжує тиранію. Вимогливість повинна бути розумною і доброзичливою.

Дуже часто дитяча агресивність пов'язана саме з тим, що батьки виявляють нічим не обґрунтовані і безглузді вимоги, абсолютно не виявляючи при цьому дружелюбності і підтримки. Не слід поступатися примхам і робити поблажки без потреби. Вимогливість по відношенню до дитини повинна бути розумною.

Проявляючи вимогливість, необхідно рахуватися з обставинами, з фізичним і душевним станом дитини.

Вимогливість виправдана тоді, коли перед дитиною висувуються посильні завдання і надається посильна допомога у їх вирішенні, інакше вона просто позбавлена сенсу. Навіть сама справедлива і нескладна вимога, якщо вона не пояснена і виражена в деспотичній формі, викличе опір будь-якої дитини, навіть самої поступливої.